

VAISTOLLA

2015

10 vuotta

Perinnejousimetsästäjain liitto RY

Nyt nuolentekoon!

Sherwood Shopilla on pitkät perinteet perinnejousiampujien välinekauppiaina. Meiltä saat kaiken tarvittavan osuvien ja kauniiden nuolien tekemiseen ja löytyy meiltä myös lonkkareita, jos et itse tee.

Nuoliaihiot
Eri puolajeja, eri kaliibereja

Sulat
Valmiita ja aihioita raidoilla tai ilman värejä löytyy kyllä

Kärjet
Eri painoisia, eri mallisia

Nokit
Eri kokoisia ja väreisiä

SHERWOOD SHOP
Nuolikauppiasi

Maneesikatu 2, Helsinki, puhelin 09-1356508, www.sherwoodshop.fi

Art of Archery

Bow
Custom bows by J.Kaunismäki

Valmistan mittatilaustyönä perinteisiä jousia metsästäjille, kilpa-ampujille ja jousiammunnan harrastajille. Käy tutustumassa jousiini: www.j-bow.fi ja facebook Ota yhteyttä: j.kaunismaki@j-bow.fi tai puh. 040 503 4842

Vaistolla

Julkaisija:

Perinnejousimetsästäjäin Liitto ry
www.perinnejml.fi
info@perinnejml.fi
p. 0407424603

Päätoimittaja:

Ilja Koivisto

Toimituksessa avustaneet:

Pekka Anttonen
Simo Hankaniemi
Pekka Kettunen
Juhani Uusitalo
Sinikka Uusitalo

Kannen kuva:

Juhani Uusitalo

Painopaikka:

Lönnberg, Ylivieska

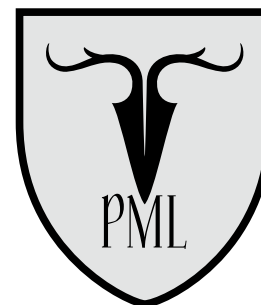
ISSN-L1799-988X

ISSN 1799-988X (painettu)

ISSN 1799-9898

(verkkojulkaisu)

10 vuotta

SISÄLTÖ:

- 4 Puheenjohtajan mietteitä
- 6 PML – kymmenen vuotta eräperinteitä
- 10 Salmijärvi – jousimetsästäjien metsästysalue Sievissä
- 13 Tuntematon perinnejousi-pioneeri
- 18 Ampumaharjoittelua kesäpäivillä
- 20 Jousen valmistus, Osa 3: Primitiivinen metsästysnuoli
- 24 Kesätapahtuma 2015
- 26 Niksinurkka: Fluflu-nuoli
- 28 Toimintakalenteri 2015
- 30 Perinnejousimetsästäjä: Juhani Uusitalo
- 32 Yhteistyötä SJML:n kanssa
- 35 Erilainen jousiseura Odysseus
- 38 Kun Tapio ei suosi: Metsästäjän kalakeitto
- 40 Saaliskuvia vuosien varrelta
- 42 Saalistilasto 2013–2014

Puheenjohtajan mietteitä

Uusi sivu on kääntynyt Perinnejousimetsästäjien liiton toiminnassa. Liiton perustamisesta vuodesta 2005 lähtien puheenjohtajana toiminut Sinikka Uusitalo halusi vetäytyä taustavoimiin ja antaa nuoremmille tilaa nuijan varteen. Vuosikokouksemme valitsikin yllätyksekseni minut puheenjohtajakseen. Pöydän ympärillä olisi ollut toinen toistaan kokeneempiakin jousimetsästäjiä ja yhdistysaktiiveja. Olinkin suuresti otettu tästä kunniasta, enkä tohtinut pestistä kieltäytyäkään. Sinikan suuriin saappaisiin hyppääminen ei ole helppoa, mutta tiedän, että hallituksen suunnalta tulen saamaan tarvittavaa apua vaativassa tehtävässäni.

Puheenjohtajan esittely

Olen 48-vuotias tuore yrittäjä Sulkavalta, Itä-Suomesta. Perheeseeni kuuluu vaimo, neljä poikaa ja bretagnenbassetti Tessu. Metsästyskortin suoritin parikymmentä vuotta sitten ja ruutivehkeistä siirryin perinteisiin jousiin kuutisen vuotta sitten. Silloin tustuin Riihimäen Erämessuilla Perinnejousimetsästäjien liiton toimintaan ja pian löysinkin itseni samanhenkisestä seurasta. Toimin useamman vuoden liiton metsästys- ja messuvastaavana, joten liiton toiminta tuli nopeasti tutuksi. Etenkin messuhommat ovat olleet mieluisia, koska tykkään toimia erilaisten ihmisten kanssa. Jousimetsästäjänä tunnen olevani vielä raakile, mutta sehän tässä lajissa juuri viehättää; koskaan ei ole valmis vaan opittavaa riittää.

Lakiesitys etenee?

Vai eteneekö? Meidän täytyy tehdä edelleen aktiivisesti työtä Suomen Jousimetsästäjien Liiton ja Suomen Metsästäjiliiton kanssa, ettei yhteinen esityksemme hirveä pienempien hirvieläinten jousimetsästyksistä hautaudu ”tärkeämpien” asioiden alle. Taashan kävi niin, että esityksemme siirtyi edelliseltä eduskunnalta seuraavalle resursipulan vuoksi. Toivottavasti osasimme äänestää uuteen eduskuntaan oikeat ihmiset; ne jotka tuntevat kiinnostusta asiaamme kohtaan. Näin saisimme esityksemme nyt-kähtämään eteenpäin. Meidän kaikkien jousimetsästystä harrastavien, välinevalinnasta välittämättä, on pidettävä yhtä ja ajettava asiaamme yhdessä eteenpäin. Jokainen voi tahollaan esitellä ja mainostaa hienoa metsästysmuotoamme metsästysseuroissaan ja aina muita metsästäjiä tavatessaan. Älkäämme kuunnelko kansanrunoilijamme Leskistä hänen laulaessaan ”Pidä vakan alla kynttilää”.

Viime vuoden tapahtumia

Liittomme osallistui viime kesänä Riihimäen Kansainvälisille Erämessuille jo neljättä kertaa olemassaolonsa aikana. Liiton osastolla esiteltiin jousimetsästystä perinteisin välinein ja annettiin halukkaille mahdollisuus kokeilla vaistojousiammuntaa. Lisäksi primitiivijousimetsästäjämme esittelivät primitiivijousivälineiden valmistusta. Kiinnostusta liittoamme ja sen toimintaa kohtaan oli runsaasti.

Perinnejousimetsästäjien liiton uusi puheenjohtaja on Pekka Anttonen Sulkavalta. Jousimetsästyskokemusta hänellä on kuusi vuotta ja metsästyskokemusta parikymmentä. Kuva: Matias Anttonen.

Kesäpäivillä Sievin Kiiskilammilla saimme nauttia toistemme hyvästä seurasta ja upeasta heinäkuisesta hellesästä. Ohjelmassa oli runsaasti erilaisia koulutusrasteja mm. lentoon ammuntaa, uivaan majavaan ammuntaa ja maastokilpailu, jossa saatiinkin uusi mestari. Liiton yhteisjahti järjestettiin syksyllä Kuhmossa, mutta majavat olivat saaneet vihiä perinnejousimetsästäjien tuloista. Yhtään kunnollista majavahavaintoa emme saaneet. Syyskuun lopulla järjestettiin yhteisjahti Suomen Jousimetsästäjien Liiton kanssa yhteisellä jousimetsästysalueella Sievin Salmijärvellä.

Tulevia tapahtumiamme

Osallistumme Pohjois-Suomen Erämessuille Oulussa juuri lehtemme painosta tulon

aikoihin, joten meidät löytää sieltä. Omalla osastollamme esittelemme toimintaamme, ja luentosalissa Juhani Uusitalo kertoo liitos-tamme tarkemmin.

Liittomme perustamiskokouksesta tulee 11.12.2015 kuluneeksi kymmenen vuotta. Sen kunniaksi järjestetään 10-vuotisjuhlat kesätapahtuman yhteydessä heinäkuussa Sievissä. Luvassa on jälleen mukavaa yhdessäoloa ja kokemusten vaihtoa, jousiammuntaa unohtamatta. Syksyllä sitten taas metsästetään, yhdessä ja erikseen. Oman jahtimme järjestämispaikka on vielä hakusessa, mutta Suomen Jousimetsästäjien Liiton kanssa yhteisjahdataan liittojen metsästysmailla Salmijärvellä syyskuun lopulla.

10-vuotisjuhlia odotellessa, Sievissä nähdään!

Pekka Anttonen

PML – kymmenen vuotta eräperinteitä

Kesäpäivät erilaisine koulutuksineen ja luentoineen ovat aina kuuluneet PML:n toimintaan. Koulutuspäivien ammutaharjoittelua savikiekkoihin Sievin Kiiskilammella kesällä 2010. Kuva: Juhani Uusitalo.

11.12.2005 kokoontui kymmenen perinnejousista hullaantunutta tarkoitukseen perustaa Suomeen uusi jousimetsästysyhdistys, Perinnejousimetsästäjien liitto ry. Tähän oli tultu vuosien saatossa, koska vaisto-jousimetsästäjät huomasivat jäävänsä metsästyslakesityksissä kuuli-jan osaan, ja koska vaisto-jousiperinteitä ei tunnettu harrastajajoukkomme ulkopuolella.

Alussa melkoinen vastatuuli puhalsi liittoamme kohti. Suomen Jousimetsästäjien Liiton jäsenlehden ”Jäkkärän” pääkirjoituksessa 4/2006 luki seuraavaa: ”Jonkinlaisena uhkana hyvälle jousimetsästyskehitykselle on jo liiton ulkopuolellakin nähty pienen jousiryhmän toiminta käyttämänsä välineen ja ampumatyylin edistämiseksi.” Samaa tahtia takoi Riista-lehti. Vielä tänäkin päivänä tunnumme olevamme piikki joidenkin tahojen takamuksessa.

Fasaanijahtia seisovalla koiralla Lohjalla syksyllä 2008.

Mutta jäsenistömme oli sisäistänyt ideologiamme ja jatkoimme liittomme kehittämistä. Harri Raatikainen suunnitteli vuonna 2006 logomme, ja sen perusteella sepät Mikko Haverinen ja Markku Vilppola takoivat upean damaskus-kiertopalkinnon kisoihimme. Myyntiin saatiin t-paitoja ja hihamerkkejä. Nettisivumme aloittivat toimintansa, ja ensimmäinen ”Vaistolla”-lehti sai päivänvalon 2009.

Koulutus- ja kilpailutoiminta

Jäsenemme tarvitsevat tietoa jousen sa-loista, ja olemmekin järjestäneet vuosittain kaksipäiväiset kesäpäivät koulutuksineen. Ensimmäiset kesäpäivät vietettiin Sievis-sä 2006. Oppia on jaettu nuolen valinnasta ja säätämisestä, kärkien teroittamisesta ja suurriistajahdistista. On kerrottu saamelaisesta juoksa-jousesta, puupassien käytöstä ja jousikalastuksesta. Nokkeja on rakennettu primitiiviinuihin ja on pohdittu Euroopan jousimetsästystilannetta. Vierailevia luennoitsijoita olemme saaneet Suomen riista-

keskuksesta, Metsähallituksesta ja Suomen Metsästäjälitosta.

Olemme pyrkineet myös kansainvälisiksi IBEP-kouluttajiksi, mutta liittomme jäseniä ei siihen työhön hyväksytty, koska ”IBEP-organisaatio on Suomessa SJML:n vastuulla ja valvonnassa, vain SJML:n jäseniä koulutetaan IBEP-kouluttajiksi”. Se siitä.

Ampumataitojen mittely huipentuu kesäpäivien yhteydessä pidettäviin kaksipäiväisiin kilpailuihin. Koska harjoittelemme metsästystä varten, olemme kymmenen vuoden ajan keskittyneet ampumatekniikan hio-miseen. Erilaisten liikkuvien maalien avulla olemme kehittäneet taitojamme jänis- ja fasaanijahtiin. Tornista ampuminen tuo varmuutta passikytäykseen ja veneestä ampu-minen sorsastukseen.

Yhteistyössä Sievin Jousimetsästäjien kanssa järjestimme Baltic Arrow -kisat 2009. Jäsenemme ovat myös osallistuneet menestyksellä ammutakilpailuihin mm. Slovakiassa, Etelä-Koreassa, Turkissa ja Ruotsissa. Vuonna 2012 PML oli myös spon-soroimassa taitojousiampuja Byron Ferguso-

nin ampumanäytöstä Riihimäen Kansainvälisillä Erämessuilla.

Metsästysretkiä

Metsästys huipentaa liittomme vuosirytmää, ja sen vuoksi olemme järjestäneet jäsenistölle metsästystapahtumia eri puolelle Suomea. Laihialla olemme kokeneet hienoja tilanteita ja onnistumisia fasaani-, kanalintu- ja jänisjahdissa. Lohjalla vuonna 2008 fasaanit saivat kyytiä ja kaatoja tuli peräti kuusi. Jahtiin osallistui viisi ruotsalaista jäsentämme ja yksi heistä, Gösta, palasi kotimaahansa linnunsulat hatussa.

Kuhmossa olemme susien seassa jahdanneet pienriistaa menestyksellä. Sieltä saimme myös kaksi majavaa vuonna 2011. Toinen lattahäntä päättyi peijaisruoaksi heti paikan päällä. Eurajoella sudet ovat pelotelleet jahtaamiamme kauriita, joten reissuista muistoina ovat vain erähenkiset yhdessäolot. Mutta Juvalla on taasen ollut onnea. Ruotsalaiset Lasse ja Jörgen naruttivat majavat vuonna 2010, ja Pekkakin lennätti nuolensa lattahäntään pari vuotta myöhemmin 2012.

Vuosikokouksemme pidämme helmikuussa ja silloin olemme yleensä myös metsästäneet Teiskossa, Tampereella. Fasaaneja on saatu saaliiksi vuosittain, ja pitkäkorvia olemme jahdanneet kelien sen salliessa. Mukavaa on ollut!

Syksyllä 2014 meillä oli yhteisjahti Suomen Jousimetsästäjien Liiton kanssa Salmijärven alueella Sievissä. Alue on vuokrattu Metsähallitukselta. Vuodesta 2006 olemme yrittäneet saada alueen yhteiskäyttöön molemmille jousimetsästysliitoille, mutta vasta vuonna 2013 SJML taipui Metsähallituksen ja liittomme pyyntöihin yhteisestä metsästysalueesta. Nyt siellä on pidetty liittojen yhteiset puutalkoot ja metsästystapahtuma. Yhteisjahti järjestetään myös tänä vuonna ja silloin tukikohtana on Saariveden kämpä.

Lakiesitys peuranmetsästyksestä

Ensimmäisen lakiesityksemme maa- ja metsätalousministeriölle teimme jo 30.8.2006. Sen mukaan sallittaisiin jousiaseella metsästettäväksi kaikki hirvieläimet ja villisika. SJML oli myöskin liikkeellä ja esitti ministeriölle ampumakoetta, jos jousiaseelle tulisi suurempia riistaeläimiä sallituiksi. Esitykset jäivätkin MMM:n pöydälle makaamaan, koska ne olivat sisällöltään niin erilaiset.

Viimein alkoi tapahtua, kun Suomen Metsästäjäliitto, SJML ja PML istuivat saman pöydän ääreen laatimaan yhteistä esitystä ministeriölle. Esitys annettiin 14.11.2012 ja siinä olivat kaikki peuraeläimemme ja ampumakoe. Toivomaamme villisikaa ja hirveä ei esitykseen huolitettu. Nyt odotamme lausuntokierrosta ja uuden eduskunnan päätöksiä.

Yhteistyötä

Yhteistyö eri organisaatioiden välillä alkoi heti vuonna 2006 mm. Hämeenlinnan keskiaikayhdistyksen kanssa, jonka keskiaikamarkkinoilla opastimme lapsia rakentamaan rottinkijousia. Oulun Erämessuilla 2007 osallistuimme keskustelupaneeliin, jossa olivat mukana Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Suomen Luonnonsuojeluliitto, silloinen Metsästäjien Keskusjärjestön Oulun Riistanhoitopiiri, Metsähallitus ja PML. Paneelikeskustelun aiheena oli tietenkin metsästys.

Vuonna 2008 meidät kutsuttiin Suomen Metsästäjäliiton konttorille esittelemään ajatuksiamme perinnejousimetsästyksestä, ja Oulun Erämessuilla 2009 pidimme päivittäin luennon metsästysmuodostamme. Yhteistyötä olemme tehneet koko ajan Metsähallituksen kanssa mm. toimimalla jousimetsästyksen esittelijöinä liikelaitoksen tapahtumissa.

Lasse Holmström nylkemässä majavaa onnistuneen jahdin jälkeen Juvalla vuonna 2010.

Annamme ammuntakoulutusta myös metsästysseuroille ja eräkerhoille.

Vuonna 2011 liityimme Suomen Metsästäjäliittoon, jonka kautta saimme jäsenistömme edullisesti vakuutettua erilaisia talkootapahtumia varten. Liittomme jäsenet saavat myös Metsästäjäliiton Jahti-lehden kotiinsa. Seuraavana vuonna liityimme Suomen Metsästysmuseum – Finlands Jaktmuseum ry:n jäseniksi tukeaksemme suomalaisen metsästysperinteen säilyttämistä. Kesällä 2013 meillä oli tilaisuus osallistua Riihimäellä Metsästäjäliiton järjestämään Eräperinneseminaariin luennolla ”Perinnejousi metsästyksessä”.

Tulevaisuus

Liittomme tulevaisuus näyttää valoisalta. Keskusteluyhteydet ovat hyvät eri järjestöihin, ja metsästysaseemme ja -tapamme ovat saavuttaneet hyväksynnän muiden metsäs-

tysmuotojen joukossa. Liittomme tietotaito on huippuluokkaa niin perinteisten kuin primitiivijoustenkin osalta. Tulevaisuudessa vaalimme tämän osaamisen avulla perinnejousimetsästyksen etuja tässä yhä teknistävämmässä yhteiskunnassa. Tästä on hyvä jatkaa!

Sinikka Uusitalo

Salmijärvi – jousimetsästäjien metsästysalue Sievissä

Vuonna 1994 Metsähallitus vuokrasi Suomen Jousimetsästäjien Liitolle Sievin Saarivedeltä hieman alle kahden tuhanen hehtaarin alueen vain jousimetsästykseseen. Tämä oli erittäin hieno ele jousimetsästäjiä kohtaan. Vuonna 1997 alue vaihdettiin Pikkuradantien pohjoispuolelle, koska Metsähallitus halusi eteläisen alueen Saariveden kämppää vuokraavien lupametsästäjien käyttöön. Kämpä sijaitsee järven eteläpäässä.

Viime vuonna Perinnejousimetsästäjien liitto teki yhteisen vuokrasopimuksen Suomen Jousimetsästäjien Liiton kanssa Metsähallituksen Salmijärven, hieman alle kahdentuhat hehtaarin alueesta Sievissä. Näin myös PML:n jäsenet pääsevät nauttimaan tuon alueen luonnosta.

Salmijärven alue

Salmijärvi on maastoltaan hyvin monipuolinen, ainoat mitkä puuttuvat ovat korkeat mäet. Ollaan siis tyypillisellä pohojalaasella alueella. Alueelle pääsee Sievi-Reisjärvi tieltä, Saarivedentietä Pikkuradan vartta, ja matkaa kertyy noin kymmenen kilometriä.

Karttaan on merkattu alueen ulkorajat vihreällä. Metsästyksien sisältä löytyy Salmijärven pohjoispäästä pieni yksityinen maapalsta. Alueen etelärajana toimii Pikkuradantie ja itärajana toimii Saariveden kämpän kohdalta pohjoista kohti lähtevä tie. Löytynjärven eteläpään kohdalta raja sitten poistuu maastoon. Länsiraja myötäilee joki- vartta, jonka varrella on yksityisiä maapal-

toja. Joki on rajana vain noin reilun puolen kilometrin verran. Pohjoisessa alue rajoittuu yksityisten palstoihin, eikä siellä ole selkeitä maastollisia rajamerkkejä.

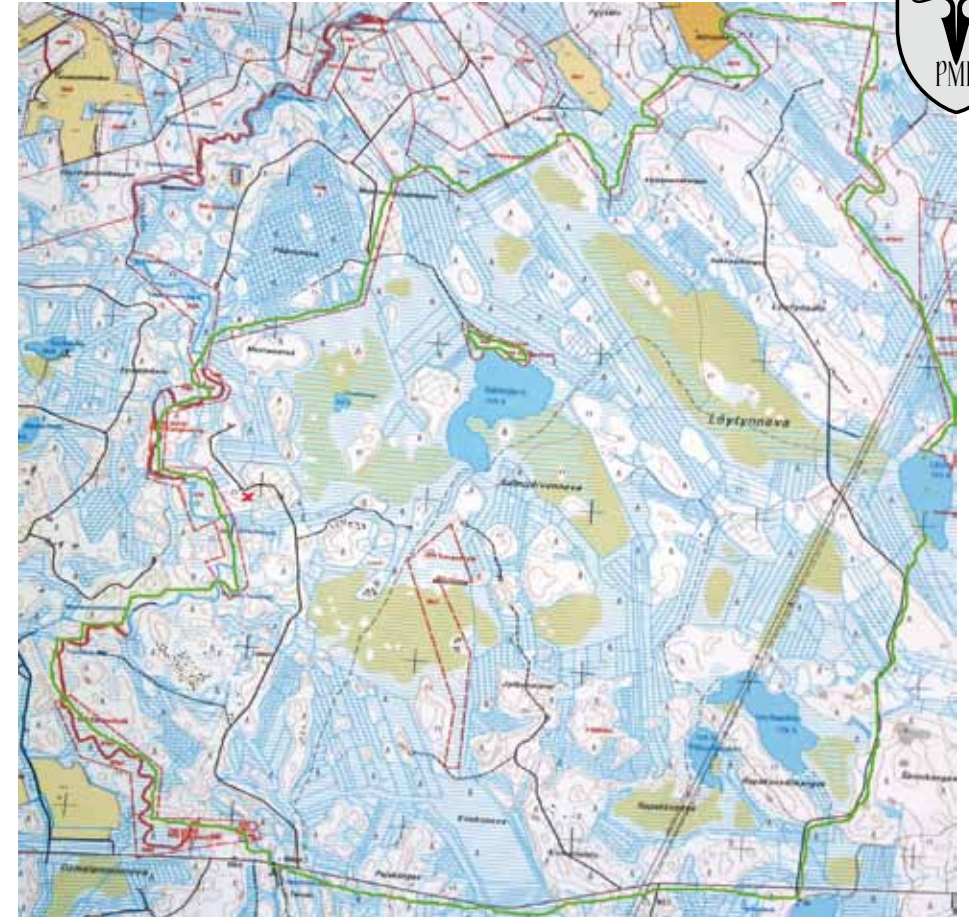
Salmijärveltä löytyy kaikenlaista metsää. Vähän vanhempaa, sitten keski-ikäistä, taimikkoo ja myös hakkuuaukkoja. Alueen sisään jää neljä järveä, jotka ovat melko karuja eivätkä esimerkiksi sorsat viihdy niissä juuri ollenkaan. Muutamia telkkiä kyllä löytyy.

Upeinta lienevät nuo ojittamattomat suo-alueet. Normaalisti niillä pystyy kulkemaan, mutta märkinä syksyinä esimerkiksi Löytynnevan ylitys voi tuottaa tuskaa. Ojitetut alueet kasvavat nykyään mäntyä, joten on turha odottaa suurempaa avointa aluetta niiden kohdalla.

Eläimistö

Kanalintukantaa on rasittanut kahtena viimeisenä keväänä huonot olosuhteet poikueille. Niinpä koko Sievin alueella lintukannat ovat olleet hyvin matalalla. Salmijärven alue on erittäin hyvää lintualuetta, kunhan poikueet vain onnistuvat. Alueelta löytyy metsoa, teertä, pyytä, jänistä ja vieläpä riekkoakin, vaikkakin se on ollut rauhoitettuna jo useita vuosia.

Metsässä voi tavata myös ketun, saukon, minkin sekä supikoiran. Alueen suurriistaan kuuluu karhu, ahma, ilves, susi, hirvi, joskus kauris sekä erityisesti metsäpeura. Myös erilaisia petolintuja alueella tapaa rikastuttamassa luontoa.

Salmijärven kartta. Alue tarjoaa monipuoliset maastot metsäriistan pyyntiin. Kuva: Juhani Uusitalo.

Metsästys

Jahtipäivää voi lähteä viettämään joko suoraan leiripaikalta, tai ajamalla autolla joko keskien tai itätien varteen, josta sitten vain erälle. Kartassa länsitien loppupäässä on punainen risti, joka ilmaisee nykyisen tulipaikan. Siellä on polttopuita, ja tiipiisalat odottavat kokoajaansa. Löytyy myös puucee. Paikan länsipuolella olevalla mäellä, eli Jäkäramäellä oli ennen leiripaikka, mutta nyt puut on hakattu, ja leiriä piti siirtää hieman suojaisempaan paikkaan. Lännessä reilun sadan metrin päässä menee kivikkopohjainen

puro, jossa on mukava käydä pulahtamassa pitkän päivävaelluksen jälkeen. Täällä oli ennen sauna, mutta ilman huolenpitoa se romahti. Meillä on kuitenkin lupa tehdä kevyt- rakenteinen vastaava, mutta se vaatii innokkaita puuhamiehiä.

PML:n jäsenten oikeudet

Liiton jäsenellä on oikeus metsästää alueella, silloin kun jäsenmaksu on kuluvalta metsästyskaudelta maksettu. Hänellä on myös oikeus viedä alueelle vieraita jousi-

Tuntematon perinnejousipioneeri

PML:n ja SJML:n yhteiset polttopuutalkoot Salmijärven alueella vuoden 2014 keväällä.

metsästäjiä mukanaan metsälle. Jäsenen on pystyttävä todistamaan jäsenyytensä metsästyksenvarvartijalle sitä kysyttäessä. Tähän voidaan käyttää joko kuittia maksetusta kauden jäsenmaksusta tai Suomen Metsästäjäliiton lähettämää jäsenkorttia. Alueella metsästä-

nyt jäsen on myös velvollinen ilmoittamaan saaliinsa saalistilastokyselyn yhteydessä.

Juhani Uusitalo

Houkutuspillit
Houkutushajusteet
Kaaveet
...ja paljon muuta!

ALENNUSKOODILLA

PML2015

SAAT 10% ALENNUKSEN

www.houkutuspillit.net

Me suomalaiset olemme olleet kautta aikojen hiljaisia hissukoita ja mikäli olemme harrastaneet jotain erikoista ajankohdastaan nähden, niin emme ole pitäneet siitä pahemmin meteliä. Jousimetsästys ei ole koskaan ollut Suomessa kiellettyä, mutta tuo harrastus pulpahti julkisuuteen vasta 1970-luvun lopulla. Uskon kuitenkin, että alan harrastajia on ollut jo vuosikymmeniä aikaisemminkin, kuten tämän artikkelin päähenkilö.

Vuoden 1981 lopulla kaverini Ruotsista lähetti valokopion SE-lehdestä, jossa oli TEMA/FINLAND -osasto. Lehti ilmestyi sunnuntaina marraskuun 15. päivänä 1981. Jutun otsakkeena oli ”JAKTEN VI INTE HÖR MYCKET OM”. Jutussa kerrottiin Rovaniemäläisestä arkkitehdistä, Esko Lehmosta, joka metsästi jousella.

Olin tavannut kyseisen henkilön jo vuonna 1976, mutta silloin lähinnä kalastuksen merkeissä, enkä tiennyt, että hän harrasti jousimetsästystä. Ei myöskään tästä lehtisestä muistunut mieleeni, että olin tavannut hänet, vaan vasta myöhemmin minulle selvisi kuka hän oli miehiään.

Esko Lehmosta syntyi vuonna 1934 Petsamossa, josta hän lapsuudessaan muutti Jyväskylään. Vuonna 1945 hän innostui muutamien kavereidensa kanssa jousiammunnasta. Kiinnostus jousimetsästystä kohtaan heräsi, kun sotavuosien jälkeen elokuvateattereissa esitettiin elokuvien alkufilmeinä amerikkalaisen jousimiehen taitoja. Tämä metsästäjä pudotti linnut nuolillaan sekä hyppäävät lohet koskesta. Kyseinen jousimies oli Howard Hill.

Jousi kuusenoksasta

Ensimmäiset jousensa Esko kavereineen rakensi kuusen oksasta. Alussa jousien poikkileikkaus oli pyöreä kuten oksa, mutta myöhemmin he alkoivat muotoilla kaartaa enemmän. Samanaikaisesti jousien pituudet lyhenivät. Yhdessä vaiheessa he saivat vaneritehtaalta hikkorilankun, josta sitten sahattiin tarpeita jousen tekoon. Samaan aikaan jostain löytyi ”poikkinainen” englantilainen pitkäjousi. Tätä he käyttivät mallina tehdesään jousia hikkorista. Heidän mielestään

Jousimetsästyspioneeri Esko Lehmosta ja saalisteerii.

tulokset rakentamisesta olivat loistavia ja jouset toimivia. Jänteet tehtiin pikilangasta.

Nuolet pojat tekivät männystä. He sahauttivat suorasyisestä mäntylankusta 1x1-senttisiä rimoja, joista sitten puukolla, pikku höylällä ja santapaperilla pyöristivät aihiot jatkokäsittelyä varten. Nuolten kärkinä he käyttivät kolmea eri mallia:

1. Tasapää eli tylppäkärki: Kärkenä 9 mm:n Parabellumin tai konepistoolin hylsy.

2. Terävänokka eli taulukärki: Kärkenä sotilaskiväärin luodin kuori.

3. Leikkuri: Kärkenä sotilaskiväärin luodin kuori, johon naapurissa asuva tinuri juotti pellistä leikatut leikkurit.

Aluksi pojat käyttivät vain kaksisulkaista nuolia. Sulkamateriaaliksi kelpasi melkein mikä vain saatavilla oleva tavara. Sotien jälkeen metsissä oli paljon koppeloa ja metsoa

ja niitä käytettiin paljon. Silloisessa Palokan kylässä oli eräällä maanviljelijällä tummia kalkkunoita, joten pojat siirtyivät käyttämään kalkkunan sulkaa sulituksissa. Löytyi myös joku viisas, joka rakensi heille sulutelineen kolmesulkaista nuolta varten. Aluksi sulat kiinnitettiin pikilangalla, mutta kun markkinoille tuli lennokkiliimaa sitä alettiin heti käyttää. Kuitenkin sulka vahvistettiin vielä pikilangalla.

Nuolissa ei ollut erillistä nokkia, vaan se tehtiin nuolenvarteen sulituksen jälkeen. Lovi tehtiin nuolen päähän ja se kovetettiin tulisella raudalla polttamalla. Koska alkuaikoina ammuttaessa kuusijousilla jousessa ei ollut ikkunaleikkausta, oli jousikädessä pidettävä käsinettä, koska pikilanka olisi muuten repinyt käden rikki.

Näin komeasti ruotsalainen SE-lehti esitteli suomalaista perinnejousimetsästystä marraskuussa 1981. Kuvassa Esko Lehmola ja hänen Tarro-pointterinsa.

Elektrisiteettiä etevästi

sähköpalvelu

TÄHDELLISTÄ SÄHKÖPALVELUA

Sähköpalvelu Paananen Oy
Jokiniementie 22, 57210 Savonlinna
puh. 0440 698809 / Ismo Paananen
ismo.paananen@sahko-palvelu.fi
www.sahko-palvelu.fi

Esko Lehmola lähdössä ystävänsä kanssa jänisjahtiin.

Alkuaikoina jousiharrastuksen parissa oli 10–15 kaveria, mutta lopulta Esko jäi yksin. Muutamia hänen ystävästään muutti Amerikkaan, koska sodan jälkeen Neuvostoliitto oli vaatinut heidän vanhempiaan luovutettavaksi Neuvostoliittoon. Hän oli ainoa, joka jatkoi harrastuksen metsästyksen saakka Suomessa.

Alkujaan Eskon jouset olivat siis kuusta ja hikkoria, kunnes vuonna 1952 käyttöön tuli 40-paunainen teräspuutesta valmistettu jousi. Sanottiin Tapio Rautavaaran käyttäneen juuri tällaista joustia. Jänne oli teräsvaijeria. Jousi oli hyvin heittävä, mutta kolhontuntui- nen eikä oikein sopinut metsästykseseen. Niinpä hän sitten siirtyikin takaisin omatekoisiin jousiin.

Ammuntaharjoitukset

Tauluun ammunta suoritettiin 5–30 metrin matkoilta. Poikaporukka harjoitteli joka

päivä tuntitolkulla. Yleisin ja hauskin harjoittelumuoto oli liikkuvan maalin ampuminen. He olivat kehittäneet mielestään hienon systeemin ammuttaessa liikkuvaan maaliin. Kaksikerroksisen piharakennuksen yläkeran päätyikkunasta lähti lautakouru ulospäin, aika jyrkästi laskien. Jyrkän laskun jälkeen lautakouru alkoi nousta ylöspäin ja loppui noin 5–7 metrin päässä seinästä. Kouru oli kuin hyppymäki, nokka lievästi ylöspäin. Lisäksi kourun loppupää oli saranoitu, jotta loppukulmaa voitiin säätää vaihteluhulun mukaan.

Ammunta tapahtui siten, että yksi kaveri kävi laittamassa kouruun korvattomia alumiinikattiloita, pesuvateja ja kaikkea kourussa kulkevaa tavaraa. Kun esine sitten lennähti ulos kourusta alkoi ammunta. Kaikilla oli tunnistettavat nuolet, ja Eskoa kutsuttiin ”mustanuoleksi”. Tällöin osumat oli helppo tunnistaa, koska nuolet yleensä jäivät kattilaan kiinni. Liikkuvaan maaliin ammunta oli

hauskaa, ja siinäkin ampumamatkoina käytettiin noita 5–30 metrin matkoja.

Metsästyksen alkuaikoina

Metsästyksessä käytettiin puunuolia sekä kärkinä tasapää- ja leikkurikärkiä. Jyväskylän aikoihin metsästysalueena toimi Jyväskylä–Keuruu -linja. Halutuim riista oli tietenkin ukkometso, jonka jälkeen koppelo, teeret, metsäkanat, jänis, sorsat ja tietenkin pillittettävä pyy. Tähän aikaan suurriistaa oli aika ajoin metsästettävä mäyrä. Lento-ammuttiin jatkuvasti, aina kun risahti, ja lintuja-kin saatiin. Myös juoksevat jänikset päätyivät reppuun.

Jyväskylästä tuli muutto Helsinkiin ja jousimetsästyksen tuli taukoa. Helsingistä Esko sitten muutti Rovaniemelle vuonna 1965. Näihin aikoihin oli suuria lintukatoja, ja saalis oli tiukalla. 1970-luvun alussa hän innostui uudestaan, ja silloin tulivat kuvioon Bearin jouset, jotka hän hankki Amerikasta. Kotimaan riistalle hänen käyttämänsä Bearin jäykkyys oli 45 paunaa. Lintukannat nousivat hyvälle tasolle, ja kun hänellä oli hyvä, täysin musta pointteri Ani, hommat hoituivat erittäin hyvin. Näiltä vuosilta jäivät hyvät muistot jousimetsästyksestä. Koiran kanssa metsästettäessä oli pakko käyttää tasapäisiä kärkiä, koska koira teloi itsensä muutaman kerran leikkuriin lintua noutaessaan.

Tuossa Ruotsissa 1981 julkaistussa lehdessä kerrottiin Eskon ampuneen menneenä metsästyskautena 22 jänistä, useita teeriä ja metsoja. Metsästyksessä hän käytti Tarro-pointteria, joka oli erittäin toimiva koira. Jousena kanakoirajahdissa hän käytti 45 paunaista joustia, koska se oli nopeampi jännittää ja laukaista nopeissa tilanteissa. Alumiini- nuolet muovisulalla olivat tuohon aikaan yleisiä, koska jousissa käytettiin muovisia nuolihihlyjä.

Pääasialliset metsästysalueet sijaitsivat Rovaniemeltä noin 50 kilometriä itään,

Käryjärven ympäristössä. Tuohon aikaan alueella oli mainiot metsästysmaat. Sieltä löytyi metsähanhia, metsoja, riekkoja, teeriä, pyitä ja jäniksiä.

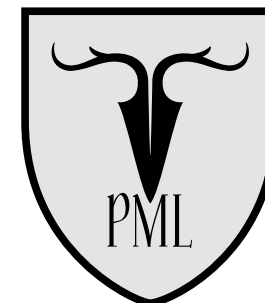
Suurriistajahdissa

Nämä jahdit tapahtuivat 1970- ja 80-lukujen vaihteessa. Tällöin käytössä oli Bearin 70-paunainen vastakaarjousi. Kanadassa hän ampui kaksi mustakarhua haaskalta. Tunisiassa hän ampui kolme villisikaa Atlas-vuoriston alueella. Jahti tapahtui ajojahtina, ja passimiehet olivat kosteikon reunoilla odottelemassa.

Nykyisin Esko ei enää pysty jousella metsästämään, vaan hän viettää eläkepäiviään Ivalossa. Jousimetsästyksen pysynyt yhä hänen sydämessään rakkaana harrastuksena. Voidaankin sanoa, että Esko Lehmola on yksi niistä alan pioneereista, jotka ovat aloittaneet nykyaikaisen jousimetsästyksen Suomessa. Hän lienee myös ensimmäinen nykyaikaisella jousella karhun ampunut suomalainen.

Juhani Uusitalo

10 vuotta

Ampumaharjoittelua kesäpäivillä

Sää tälle jälleen suosivat tapahtumaamme Sievin Kiiskilammilla, ja paikalle saapui 18 jäsentä viettämään yhteistä viikonloppua. Lauantai 5.7.2014 oli hyvin vilkas päivä kaikkine koulutusosioineen, joista lyhyt kuvaus seuraavassa.

Vaistoampujalle on tärkeää oppia poimimaan jokin pieni tähtäyspiste eläimen kyljestä siitä kohtaa, jonne nuolensa haluaa. Kesäpäivillä halusimme kokeilla kuinka hyvin se onnistuu. Harjoituksen tarkoituksena oli nähdä millaiseen kohteeseen on helpoin ampua; kauriin kuvaan, pelkkään pieneen pisteeseen tyhjällä taustalla vai kauriiseen, joka on tähtäyspisteellä varustettu. Matka oli noin

15 metriä, ja jokainen ampui kolme nuolta kohteeseen, joista sitten laskettiin etäisyyksien keskiarvo tähtäyspisteeseen.

Helpoimmaksi osoittautui, kuten ounas-telttiin, pelkkä piste. Nuolten poikkeaman keskiarvoksi tähtäyspisteestä tuli 9,40 senttiä. Toiseksi sijoittui kauris ja piste: 11,37 senttiä. Vaikein oli pisteetön kauris etäisyyden ollessa keskimäärin 11,67 senttiä. Tämä todistaa sen, että tähtäyspisteen poimintaa kannattaa harjoitella kaikessa ammunassa.

Pomppolintu

Toisena koulutuskohteena oli lentoonammunta käyttäen hyväksi lentäviä solumuovikiekkoja. Jorma Heikkilän tekemä sähköllä laukaistava kiekonheitin ampui ilmaan kolme kiekkoa, jotka saivat kyytiä blunttinuolilta. Tätä porukkaa olisi varmaan ampunut koko päivän.

Samaan aikaan toinen puoli ampujista yritti saada savikiekkoja rikkoutumaan perusammuntaradalla. Viisi kiekkoa lopulta saatiin nuolella särjettyä. Näiden harjoitteiden tarkoituksena on opettaa ampumaan lentoon lähtevää lintua. Ammunassa korostuu taas tähtäyspisteen poimiminen

Kesäpäivillä opeteltiin mm. karkkorusakon ampumista. Rusakko lähti liikkeelle liiketunnistimella.

maalista, jolloin osuminenkin on mahdollista.

Majava ja kala

Sitten olikin vuoro ampua liikkuvaa majavaa veteen ja majavavarusteilla. Olimme varustaneet kaksi jouta keloilla, joista toisella ammuttiin majavaa ja toisella kalan silhuettia. Jorma oli rakentanut majavan uittolaitteen, jolla se saatiin uimaan edestakaisin. Tämä sai suuren suosion ampujien keskuudessa, ja varsinkin juniorijäsenet olivat innoissaan.

Toisten harjoittelussa majavaa, toiset opettelivat ampumaan veden alle kalaa. Veden aiheuttama taitto tuottikin monelle hankaluuksia saada nuoli oikealle radalle kalaa kohti. Yleisin virhe oli, että ammuttiin yli. Tähdätä pitäisi noin 1/3 verran kalan alapuolelta siitä etäisyydestä, jonka arvelee kalan olevan pinnan alapuolella. Tätä nyt ei opi kuin veteen ampuen eri syvyyksiin.

Primitiivijousen puun valinta

Ruokatauon jälkeen oli vuorossa Simo Hankaniemen esitys primitiivijousen puun valinnasta. Esitys oli mielenkiintoinen ja varmaan monelle avartui näkemys, millaisista kotimaisista puista kannattaisi jouta yrittää rakentaa.

Karkkorusakko

Viimeisenä koulutusosiona oli Pekka ja Matias Anttosien sekä Tero Anttilan kehittämä ”karkkorusakko”. Ideana oli, että metsästäjä oli nähnyt rusakon menevän tien oikealla puolella olevaan metsikköön ja hänen tuli lähteä sitä etsimään. Metsästäjä kulki tietä eteenpäin hitaasti jousi valmiina. Sitten kuului oikealta metsiköstä rapinaa, ja hetken

Kalan ampuminen osoittautui haastavaksi. Yleisimmin ammuttiin yli.

päästä rusakko ampaisi tien yli vasemmanpuoleiseen metsikköön.

Tähän ylitykseen sitten piti ampua. Tämä oli hieno juttu. Itse missasin ensimmäisen, mutta jokainen sai sitten vielä toisen yrityksen, jolloin minäkin osuin rusakkoon. Rusakko saatiin lähtemään liikkeelle liiketunnistimen avulla. Tehtäväpaikalle mentiin yksitellen, joten kukaan ei tiennyt etukäteen tarkkaan mitä tuleman pitää. Tämä oli refleksiä kysyvä ja hauska rasti.

Maastokisa ja illanviettoa

Koulutuksien jälkeen ammuttiin perinteisen maastokisan ensimmäinen kierros, jonka jälkeen vuorossa oli illanviettoa, saunomista ja grilliruokien laittamista. Lopulta oli sitten kuitenkin legendaarisen pudotuskisan vuoro, jonka voiton vei lopulta Jarmo Heinonen.

Sunnuntaina lämpöä riitti vaikka muille jakaa maastokisan kahden kierroksen aikana. Mutta ei valitettu, olihan nyt kesä. Kisa sai uuden voittajan, kun Jarmo Tuhkanen pokkasi kiertopalkinnon mukaansa.

Juhani Uusitalo

Jousen valmistus, Osa 3:

Primitiivinen metsästysnuoli

Termi ”primitiivinen” tarkoittaa kirjaimellisesti ”alkuperäistä”, eli tässä tapauksessa jousiammuntaa sen alkuperäisessä muodossa, kulttuureissa joissa jousi ja nuoli olivat tärkeä tuotanto- ja sodankäyntiväline. Jousen alkuperäinen käyttötarkoitus on säilynyt paikoin Amazoniassa, Afrikan marginaalisilla alueilla ja muutamilla Oseanian ja Etelä-Aasian saarilla. Primitiivinen jousiammunta on kuitenkin kasvattanut suosiota 1980-luvulta alkaen Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa. Kysymys ei tällöin ole jousen avulla elämisestä, vaan perinteiden elvyttämisestä, historian harrastamisesta ja tutkimisesta sekä muusta kulttuuritoiminnasta.

Jousiammunnan muodot ovat vaihdelleet paljon eri puolilla maailmaa, mutta ”uusprimitiivisyys” on kohdistunut vain muutamien kulttuurien välineistöön. Lyhyessä artikkelissa ei voi käsitellä yhdenkään kulttuurialueen metsästysnuolia kovinkaan syvällisesti, mutta ohessa on esitetty eräitä yleisiä huomioita.

Nuolen varsi

Primitiivinuolen varsi on aina puuta tai ruokoa, joskus jopa ruohonkortta. Puuvarsi on joko tehty halkaisemalla paksumpi puu useampaan säleeseen, joista varret on työstetty, tai käyttämällä sopivan paksuisia puiden vesoja.

Puuvarsien muoto on useimmiten ns. ”barreloitu” eli tynnyrimäinen. Varsi on keskikohdalta tai hiukan sen takaa paksuin ja kapenee sekä kärkeä että jänneuraa koh-

ti. Tämä muoto on aerodynaamisesti paras, sillä ammuttaessa varteen syntyvä venkoilu tyyntyy tasaisemmaksi lennoksi helpommin, kun varressa on eniten massaa keskellä. Tasapaksut puuvarret ovat lähinnä uudemman ajan tuote, niiden koneellinen valmistaminen on helpompaa kuin ”barreloitujen” varsien.

Jänneura eli nokki on primitiivinuolissa yleensä nuppimaisessa varren päässä. Vesanuolissa nuppimaisuus syntyy luonnostaan siitä, että jänneura tehdään vesan paksumpaan päähän ja varsi työstetään ohuemmaksi heti jänneuran alta kohti varren keskustaa. Myös halkaisemalla tehdyissä varsissa muoto on samanlainen. Ruokonuolissa nokki tehdään varren ohuempaan päähän. Joskus nokki on erillinen ruokoon liitetty kappale puuta, mutta tavallisimmin jänneura on tehty suoraan ruokoon, hiukan solmukohdan yläpuolelle.

Nuolen suoruus on sen tärkeimpiä ominaisuuksia. Vesat (esim. tuomi, pihlaja, ko-

Afrikkalaisia sulitustyyliä. Vasemmanpuoleisessa 12 sulanpuolikasta, seuraavissa kolme, neljä ja sulaton.

Sulaton ruokonuoli Papuasta, kahdella sulanpuolikalla sulitettu Perun viidakosta ja englantilaistyyppinen kolmella puolikkaalla sulitettu. Sulkien sitomista kauttaaltaan höydyn läpi on harrastettu muuallakin maailmassa.

rallikanukka, jasmike, pähkinäpensas, tuomipihlaja, ruusu, koivu, paju ym.) kannattaa kuoria pian keräämisen jälkeen. Kun kuoritut vesat ovat kuivuneet yön yli, niitä voi suoristella käsissä väännelemällä. Vesoissa on vielä kosteutta, mutta ne jäävät helposti siihen asentoon, mihin ne taivutellaan. Kuivumisen edistyessä suoruus tarkistetaan ja taivutellaan uudelleen, kunnes vesat ovat täysin kuivia kolmen, neljän päivän jälkeen. Osa varsista joudutaan hylkäämään, kaikkia ei saa riittävän suoriksi.

Puu- tai ruokovarsia voi suoristaa myös kuivina kumentamalla esim. hiilloksen tai sähkölevyn yläpuolella. Kuumen kohdan saa yleensä taivuteltua suoraksi. Ruokovarsien solmukohtia ei pidä hioa aivan tasaisiksi, sillä se heikentää vartta. Ruoko kestää parhaiten, jos solmukohdista poistetaan vain karheus.

Englantilaisperäisessä jousiammunnassa 28 tuumaa (71 cm) on otettu nuolenvarren

Pohjois-Amerikan tapaan sulitettuja nuolia. Ylimmäisenä cherokee-tyyppinen kahden sulan nuoli, muut ovat kolmisulkaista preeria-mallia.

standardimitaksi, mutta primitiivinuolissa ei tällaisia standardeja ole. Varren pituus vaihtelee kulttuurin, olosuhteiden, riistan ja henkilökohtaisten mieltymysten mukaan. Vesojen käyttö suosii lyhyisiin varsiin tyytymistä, sillä tämä helpottaa sopivien vesojen löytämistä ja käsittelyä.

Ruokovarret ovat esivarsineen usein pitkiä, koska kevyt jäykkä ruoko tekee tämän lähes välttämättömäksi. Varteen saadaan täten riittävästi massaa. Kärkeä ei myöskään voi yleensä kiinnittää suoraan onttoon ruokoon, joten tarvitaan puinen esivarsi. Trooppisten alueiden ruokonuolet voivat olla lähes parimetrisiä. Sademetsässä pitkä nuoli myös tunkeutuu helpommin lehvästön läpi menettämättä suuntaansa. Ja löytyy helpommin.

Nuolenvarsien jäykkyyden mittaaminen erityisellä laitteella on 1900-luvun menetelmä, sitä ei ole tunnettu vanhempina aikoina. On kuitenkin tärkeää, että varsien jäykkyys on sopiva käytettyyn jouseen. Nuolten olisi

oltava keskenään mahdollisimman samantyyppisiä myös massaltaan. Käytettiin jäykkyyden mittausta tai ei, on lopullisen totuuden paikka ammuttavaiheessa. Ellei ampuja tee virheitä, pitäisi nuolten lentää sopivan pieneen nippuun. Varsinkin metsästys- ja kilpailunuolet on syytä tällä tavalla testata, esim. 10-12 m ampumaetäisyydeltä.

Epättydyttävästi lentävät nuolet voivat toimia paremmin toisessa jousessa. Niitä voi käyttää maastossa myös ns. roving-ammuntaan eli lahojen kantojen ja vastaavien satunnaisten kohteiden ampumiseen. Jostain syystä ”huonokin” nuoli toimii aivan hyvin rovingissa. Ehkä syynä on se, että tällöin ammutaan yleensä vain yhdellä tai parilla nuolella kerrallaan, jolloin ampuja oppii pian nuolen ominaislaadun ja korjaa laskelmia tämän mukaan. Roving on erinomaista harjoittelua metsästystä varten. Jos leikkaavakärkinen nuoli joudutaan siirtämään tähän kastiin, niin kärki kannattaa poistaa ja vaihtaa tilalle jokin tylppä malli.

Nuolenkärki

Primitiivisten metsästyskärkien kirjo on erittäin laaja, jopa samankin kulttuurin piirissä. Kärkiä on tehty luusta, sarvesta, piistä ja muista kovista kivilajeista, kovasta puusta, bambusta, eri metalleista, laavala-sista eli obsidiaanista, tavallisesta lasista, fajanssista, hainhampaista, simpukankuorista, biisonin niskajänteestä, jopa lintujen nokista. Varsin tavallista on, että uusprimitiivit käyttävät puunuoliin tarkoitettuja ostokärkiä, mutta leikkureiden tekeminen itse levyraudasta tai teräksestä on helppoa nykyajan työvälineillä.

Kärjen täytyy olla ehdottoman suorassa varteen nähden. Primitiivikärki on tavallisesti ruodollinen, eli nuolenvarren päähän sahataan kolo, johon kärjen ruoto työnnetään ensin liimalla siveltyinä. Liiman kuivuttua liitoskohta vahvistetaan sitomalla märällä jänteellä, langalla, ohuella raakanahalla, ohuella tuohisuikaleella tai muilla tavoilla. Sidos peitetään liimakerroksella.

Olipa leikkaava kärki mitä materiaalia hyvänsä, sen on syytä olla terävä. Kärkiä on teroiteltava aina ennen metsälle lähtöä. Tylsytystä voi estää suojaamalla kärki

esim. paperilla ennen viineen työntämistä, tekemällä ohuesta nahasta tai kankaasta yksilöllisiä tuppia kärjille tai pitämällä viinen pohjalla esim. kuivaa sammalta, villalankaa tai jouhia estämässä kärkien liikettä toisiaan vasten.

Monissa primitiivinuolissa ei ollut lainkaan erillistä kärkeä. Varren tai esivarren pää oli vain teroitettu ja ehkä paahdettu kovaksi nuotiossa. Näitä käytettiin sekä harjoitteluammuntaan, että pienimmän riistan ampumiseen. Varren päähän saatettiin sitoa neljä kovapuista lyhyttä tikkua # -muotoon, jotta pieniin lintuihin osuttiin helpommin. Tylppiä, nuijamaisia kärkiä käytettiin myös lintujen ja pienten turkiseläinten ampumiseen. Nuijapää saattoi olla samaa puuta kuin varsi, tai joskus erillinen sarven tai luun pala. Navajot käyttivät maissintähkää.

Sulitus

Moderneissa nuolissa sulat on kiinnitetty pelkästään liimaamalla, mutta primitiivinuolissa ne on myös sidottu päistään kiinni varteen. Joskus menetelmänä on pelkästään

Primitiivisiä nuolenkärkiä:

1. Kaksihaarainen teräkärki on ollut yleinen vesilinnustuksessa Fennoskandiasta Japaniin ulottuvalla alueella.
2. Pitkä leikkurikärki yleistä pohjoisamerikkalaisia malleja. Rautaa tai terästä.
3. Naskalimainen englantilaistyyppinen bodgin sotakärki. Terästä.
4. Tylppä ns. kolkkakärki. Yleinen yksipuinen pohjoisamerikkalainen malli.
5. Piikillä varustettu perulainen kolkka.
6. Mongolialainen sarvinen kolkkamalli.
7. Navajo-intiaanien tyyliin maissintähkäästä tehty kolkka.
- 8.-11. Pohjoisamerikkalaiseen tyyliin tehtyjä kärkiä, materiaaleina hirven sääriluu (8), laavalasi (9), pii (10) ja sodaliitti (11). Kaikki on kiinnitetty liimalla ja jänteellä.
- 12.-14. Afrikkalaisia rautakärkiä. Pienin kärki (12) on bushmannien myrkkynuolesta, muut kaksi ovat masaiden kärkiä Itä-Afrikasta (13 & 14).

Kaksi kovasta puusta tehtyä ruokonuolenkärkeä. Väkäsellinen on Perun viidakosta, piikkimäinen Papuasta.

sitominen märeällä jänneellä, joka kuivuesaan kutistuu, tai käyttämällä kasvikuutua, tuohisuikaletta tai lankaa. Siteiden päälle on syytä levittää liimaa suojaamaan kosteudelta ja kulumiselta. Primitiivinuoli ammutaan käden päältä, jousessa ei ole nuolihiyllyä, joten

sidokset on syytä tehdä huolellisesti, jotta tulos on sileä. Epätasaisuudet saattavat raapaista kättä laukaisussa.

Kolmen sulanpuolikkaan sulitustapa on tavallinen kaikkialla, mutta muitakin menetelmiä on esiintynyt. Joskus on käytetty yhtä tai kahta kokonaista sulkaa, tai vain kahta sulanpuolikasta. Itäisessä Afrikassa sulanpuolikkaita on joskus puoli tusinaa tai enemmänkin. Pitkä raskaskärkinen nuoli lentää melko hyvin ilman sulitustakin, mikä onkin luultavasti nuolen alkuperäisin muoto. Näitä käytetään edelleen eräin paikoin Afrikassa, Oseaniassa ja Amazonin alueella.

Teksti ja kuvat:
Simo Hankaniemi

Vaisto vetää Kärkkäiselle

Tarjous Vaistolla-
lehden lukijaille

250€

Farway 129x129x14cm TAULU

Kestävä solumuovista valmistettu jousiammuntatausta. Iso koko mahdollistaa ampumisen myös pitkiltä matkoilta. Helppo koota. Paketti ei sisällä kuvassa näkyvää paperitaulua ja puujalustaa.
- Koko 1,3m x 1,3 m.
Norm. 299,-

Farway KAURIS 3D-TAULU

Jousiampujan eläinaihe 3D-taulu sisä- ja ulkokäyttöön.
- Mitat: 70 x 60 x 14 cm.

69€

Farway VILLISIKA 3D-TAULU

Kestävä ja aidoon näköinen villisikataulu jousiampujille. Vaihdettava osumakeskiö. Materiaali: PU + XPE. Taulunkoko: 86 x 54 x 33 cm. Paino: 7 kg

159€

Farway 60x60x20cm TAULU

Helppo irrottaa nuolet. Kevyt, helppo siirtää. Maalitaulun materiaali: XPE + EVAfoam. Maalitaulun mitat: 60 x 60 x 19 cm. Paino: 5 kg

99€

Perfect Line 30" HIILIKUITUNUOLI

Kevyt hiilikuitunuoli tauluammuntaan. Nuolen halkaisija 7,5mm, pituus 30". Nuolessa vaihdettava taulukärki alumiini-inertillä.

890€

Kärkkäinen

se edullisen ostamisen tavaratalo

karkkainen.com

Verkkokaupan asiakaspalvelu: 010 430 3030 (arkisin klo 8-16)

Kärkkäinen II
Sorosentie 2, 91100 II
010 430 3820

Aukioloajat: ma-pe 9.00-21.00,
la 9.00-18.00, su 12.00-18.00

Kärkkäinen Lahti
Pasaasi 2, Renkomäki, 15700 Lahti
010 430 3630

Aukioloajat: ma-pe 8.00-21.00,
la 8.00-18.00, su 12.00-18.00

Kärkkäinen Oulu
Alasentie 12, 90400 Oulu
010 430 3020

Aukioloajat: ma-pe 9.00-21.00,
la 9.00-18.00, su 12.00-18.00

Kärkkäinen Ylivieska
Ollilanjankatu 2, 84100 Ylivieska
010 430 3000

Aukioloajat: ma-pe 8.00-21.00,
la 8.00-18.00, su 12.00-18.00

KESÄTAPAHTUMA

10 vuotta

10 vuotta

Sievi 3. - 5.7.2015

Reisjärventie 1242, 85470 KIISKILAMPI

LIITON 10-VUOTISJUHLAT 4.7. KLO 13

Maastoratakilpailu 4.-5.7.

Juhlaan osallistuvilla vierailla
mahdollisuus osallistua perinnejousoin

Koulutusta:

Nousevaan kiekoon ampuminen
Liikkuvaan maaliin ampuminen
Savikiekkon ampuminen

Ilmoittaudu:

Juhani Uusitalo p. 0400 704430, sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

Niksinurkka:

Fluflu-nuolta kutsutaan myös lentoon-ammuntanuoleksi. Fluflu-sulituksilla varustetun nuolen tarkoitus on lentää suoraan noin 20-25 metriä, jonka jälkeen sulituksen vaikutuksesta nuolen nopeus nopeasti pienenee. Jos normaalilla matalalla kolmisulkaisella sulituksella varustettu nuoli lentää 150 metriä, niin fluflu-nuoli lentää sulitustavasta riippuen 40–80 metriä.

Tällainen nuoli on erinomainen harjoiteltaessa ampumista ylöspäin ja lentävään maaliin, eikä nuolia tarvitse hakea naapurin tontilta. Tämä lisää harjoittelun turvallisuutta, koska lentomatka on rajallinen. Myös harjoiteltaessa maastossa lyhyillä matkoilla sulitus säästää nuolta, koska se hidastaa nuolen nopeutta, eikä isku kohteeseen ole aivan yhtä kova kuin normaalilla nuolella.

Metsästyksessä oikein valittu fluflu-tyyppi toimii erinomaisesti. Kannattaa etukäteen kokeilla minkälainen sulitus toimii omaan

jouseen ja metsästystapaan parhaiten, jottei itse jahtitilanteessa tule yllätyksiä. Pyitä pillitettäessä, jolloin ampumamatkat yleensä ovat lyhyitä, voidaan käyttää voimakkaammin jarruttavaa sulitusta. Kanakoiran kanssa fasaanijahdissa taas paremmin toimii rauhallisemmin jarruttava versio.

Kuvassa yksi nuoli numero 1 on varustettu kolmella 4–5 tuuman pituisella normaalikierteellä sulitetulla sulalla. Tämä versio lentää nopeimmin ja on hyvin käyttökelpoinen lintujahdeissa kanakoiran kanssa. Myös hiivintajahdissa esiintyvissä nopeissa tilanteissa linnun lähtiessä lentoon tätä voidaan käyttää.

Numero 2 on neljäsulkainen, 4–5 tuuman pituisella normaalikierteellä sulitettu nuoli. Tätä mallia voidaan käyttää kuten edellistä, mutta lisäksi tehokkaasti harjoitteluun puuhun ja lentävään maaliin ampumisessa. Nelisulkainen fluflu-nuoli kolmiteräisellä leikkurilla varustettuna on tehokas ja turvallinen vaihtoehto.

Kuva 1. Erimallisia fluflu-sulituksia. Kuva: Juhani Uusitalo.

Fluflu-nuoli moneen käyttöön

Numero 3, kuuden 4–5 tuuman pituisen sulan fluflu tehdään siten, että ensin suliteetaan normaalikierteisellä sulittajalla kolme sulkaa. Tämän jälkeen irrotetaan nuoli sulittajasta ja kierretään nuolta 180 astetta ja asetetaan sulittajaan. Nyt sulat sijoittuvat tasaisesti ensimmäisten väliin. Tällainen sulitus jarruttaakin jo melkoisesti ja sen käyttö on pääasiassa erilaiset harjoitteluammunnat, varsinkin ylöspäin ammunta.

Numero 4:ää on käytetty jo 1950–60-luvuilla. Tässä mallissa sulan jarruttavaa vaikutusta lisätään laittamalla enemmän kierrettä sulitukseen. Sulitus aloitetaan normaalikammalla, ja jokainen sulka liimataan etuosastaan 4–6 senttimetrin matkalta kiinni. Liiman annetaan kuivua kunnolla, jotteivät sulat irtoa seuraavassa työvaiheessa.

Nyt tarvitaan aputyökalu, putki, joka menee nokin yli sulituksen loppuun. Putken päähän voi laittaa maalarinteippiä, johon merkitään ensin kukkosulan paikka. Tämän jälkeen tehdään kukkosulan takapään merkki siihen kohtaan, johon sulanpään halutaan tulevan. (Ks. Kuva 2) Mitä kauemmaksi merkki tulee kukkosulan merkistä, sitä enemmän sulan takapäähän tulee kierrettä ja sitä enemmän myös vastusta.

Tämän jälkeen tehdään seuraavan sulan merkki 120 astetta eteenpäin ja sitten vielä kolmannen sulan merkki samoilla arvoilla. Työnnetään holkki sulkien takaosan kohdalle ja asetetaan kukkosulan merkki samaan linjaan kuin kukkosulan liimattu etupää. Merkataan tussilla kaikkien sulkien takapään kohta aihioon.

Kätevimmäksi liimaksi olen havainnut Bostikin A3-kontaktiliiman. Levitetään sulan ruodolle ohut liimapalko, jonka jälkeen otetaan sulan takapäästä kiinni ja sijoitetaan se takapään merkin kohdalle. Kannattaa katsoa, että kierre tulee tasaisesti sulan mat-

Kuva 2. Kukko takapään merkintä määrittää sen kuinka paljon sulan takapäähän tulee kierrettä ja täten myös sen kuinka paljon sulka jarruttaa nuolia. Kuva: Juhani Uusitalo.

kalle. Painetaan ruoto aihioon kiinni koko matkalta ja nostetaan pois. Nyt tasoitetaan sormella ruodossa ja aihiossa oleva liima tasaiseksi. Näin tehdään jokaiselle sulalle. On syytä varoa, etteivät sulat kosketa liimapintoja liian aikaisin. Tämän liiman kanssa kannattaa odottaa noin 20 minuuttia, jonka jälkeen sulat painetaan paikoilleen.

Tässä vaiheessa kannattaa olla tarkkana, sillä kun liimapinnat kohtaavat, niitä ei saa erilleen muuten kuin repimällä. Joten tarkkuutta silloin, kun sulat asetellaan paikalleen. Kun kaikki sulat on saatu kohdilleen, kannattaa painaa sulan ruodon päältä myötäkarvaan, jotta ruoto painautuisi tiiviisti aihiota vasten. Pienemmällä kierteellä varustettu sulitus toimii metsästyksessä, kun taas voimakas kierteisyys toimii parhaiten erilaisissa harjoitteluissa.

Kuvan yksi, nuoli numero 5 on uusin versio flufluista. Normaalikierteisellä sulituslaitteella liimatut noin 3 tuuman pituiset sulat toimivat ohjureina ja näiden taakse kierretty ”laskuvarjosulka” toimii jarruna. Ennen ”jarruvarjon” liimaamista kannattaa sen

Niksinurkka: Fluflu-nuoli

Kuva 3. Ns. "laskuvarjosulan" kiinnittäminen fluflu-nuoleen. Kuva: Juhani Uusitalo.

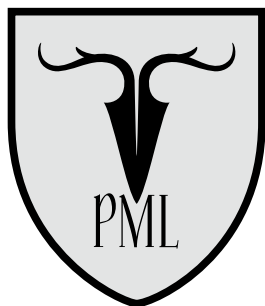
ruoto pehmittää vetämällä se muutaman keran sormien välistä ruotoa taivuttaen. Tällä tavalla saadaan ruoto pehmeäksi, mikä mahdollistaa sen tasaisen kiertymisen aihion ympärille. Sulan etupää liimataan kukkosulan taakse, ja liiman annetaan kuivua kunnolla

(Kuva 3). Puunuolissa aluksi voi sulan painaa paikoilleen nuppineulalla. Liimauksessa käyttäisin tuota kontaktiliimaa. Liima sivellään ohuelti sekä ruotoon että aihion ympärille sille matkalle, jolle sulka pyöritetään. Taas kannattaa odottaa tuo 20 minuuttia, sillä liiman pitävyys on paljon parempi tällöin.

Sulka voidaan kiertää kokonaan tai vain osittain, riippuen siitä paljonko "jarrua" nuolelle haluaa. Kun sulan ruoto on kierretty viereen, niin puunuolissa kannattaa ruodon takapäää varmistaa nuppineulalla, kunnes liima on varmasti kuivunut. Ylimääräinen pää katkaistaan ja ruodon pää varmistetaan liimatipalla. Kannattaa kokeilla millainen sulitustapa sopii omiin tarpeisiin, niin harjoitteluun kuin myös metsästykseseen. Ja jos aikoo metsästä jollain versiolla, niin sillä kannattaa harjoitella, jotta oppii tuntemaan nuolen lentoradan ja tehokkaan ampumaetäisyyden.

Juhani Uusitalo

PML:N TOIMINTAKALENTERI 2015

14.–17.5. Pohjois-Suomen Erämessut, Oulu

3.–5.7. Kesätapahtuma, Sievi

4.7. Klo 13 Liiton 10-vuotisjuhla, Sievi

25.–28.9. PML & SJML yhteisjahti
Salmijärvi, Sievi

Perinnejousimetsästäjä: Juhani Uusitalo

Meritoitunut jousimetsästäjä, jousen-tekijä ja järjestöaktiivi Juhani Uusitalo on tavalla tai toisella tuttu lähes kaikille Suomessa jousimetsästystä pidempään harrastaneille. Tuhannet vasta-alkajatkin ovat tavanneet hänet vuosikymmenien aikana Suomen tärkeimmillä erämessuilla ja muissa jousimetsästyksen esittelytapahtumissa. Juhaniin into edistää jousimetsästystä on säilynyt korkeana, vaikka jokainen aktivisti joutuu joskus kokemaan myös raskaita hetkiä.

Simo Hankaniemi: Millaisia ovat varhaisimmat jousiammuntamuistosi?

Juhani Uusitalo: Ensimmäisenä tulee lapsuusaika mieleen, kun olimme kylän poikien kanssa teltailemassa metsässä ja leikimme Robin Hoodin joukkoa. Ammuskelimme vanhoja kantoja ja ruohomättäitä. Itselläni oli pähkinäpensaalla rungosta tehty pitkä jousi ja se oli todella hyväheittoinen.

SH: Miten aloitit jousiammunnan vakavammassa mielessä?

JU: Kiinnostus jousiammuntaan säilyi, vaikka harrastamiseen ei oikein ollut mahdollisuuksia. Vuonna 1971 Porissa luin Satakunnan Kansa -lehdessä jutun Porin alueen jousiampujista. Yksi työkavereistani oli seuran jäsen, ja hän lainasi minulle Howat-vastakaarijousensa. Lainajousen kanssa menin uimahallille, missä oli myös jousiampujien harjoittelupaikka. Tämä kannatti, sillä sain kokeneemmilta parhaan mahdollisen avun ja opin. Kolmen kuukauden kuluttua ostin itselleni Marksman-vastakaarijousen.

SH: Miksi suuntauduit metsästyksen, etkä esim. pelkästään tarkkuusammuntaan?

JU: Muutettuani Porista minulla oli parin vuoden ajan muutama harjoittelukaveri, jolloin myös itsellä riitti intoa harjoitella kilpailuja varten. Kun myöhemmin harjoittelin yksin, into kovimpaan treeniin lopahti ja ammuntaan tuli vuosien tauko. Metsästystä olen harrastanut koko ikäni ja jo kilpailukauteni aikana keskustelimme usein erään kilpikumppanini kanssa jousimetsästyksen mahdollisuudesta. Niinpä sitten 1980 lähdimme ensimmäiselle puolentoista viikon jahtireisille kotipaikkakunnalleni. Sen jälkeen olen metsästänyt pääasiassa jousella.

SH: Olit aikoinaan ammatillasi hävittäjälentäjä. Miten tämä tausta on vaikuttanut jousimiesuraasi?

JU: Mielestäni ei ole vaikuttanut muuten, mutta sekä jousimetsästys että perhokalastus olivat kumpikin hienoja tasapainottajia vaativalle työlleni.

SH: Ensimmäiset jousisaaliit?

JU: Ensimmäisen saaliini sain iltapassissa istuessani, kun jänis tuli kuuteen metriin ja pääsin ampumaan nuolen läpi keuhkoista. Seuraava saalis oli rusakko.

SH: Paras jousisaaliisi Suomessa? Entä ulkomailla?

JU: Kettu on varovainen eläin ja sen saaminen saaliiksi vaatii myös tuuria. Joten voin sanoa, että istualta täyteen sivujuoksuun 13 metristä ammuttu kettu on paras kotimaan saaliini. Ulkomailta on monia hienoja kokemuksia, mutta ehkä Ranskassa ampumani 82-kiloinen villisika on mieleenpainuvimman taudin.

Juhani Uusitalon mieleenpainuvimpia metsästyskokemuksia on Ranskasta ammuttu 82-kiloinen villisika.

SH: Miten aloitit ammattimaisen jousen- ja nuolenrakentelun?

JU: Jousia olen tehnyt vuodesta 1985 ja nuolia noin vuoden 1990 tienoilta. Kun Säästöpankit ajettiin alas 1990-luvun lamassa ja vaimoni Sinikka jäi työttömäksi, päätimme 1998 kokeilla yritystoimintaa. Syntyi Mukkanuoli.

SH: Keitä jousiampujia tai -metsästäjiä olet pitänyt esikuvina tai inspiraation lähteenä?

JU: Ketäpä Robin Hood ei olisi inspiroinut, mutta Porissa ollessani sain hyvän pohjan ampumiseen, mistä olen kiitollinen Eero Vesalalle. Jousimetsästäjistä Fred Bear kiinnostui ja innosti. Myös se, mitä hän oli saanut aikaan välineiden kehittämisessä.

SH: Olet ollut pitkään aktiivinen jousimetsästyksen järjestötyössä. Miten tämä ura alkoi ja mitkä ovat sen tärkeimmät käänneet?

JU: Liityin 1984 Suomen Jousimetsästäjien Liittoon ja olin 19 vuotta joko hallituksessa tai toimihenkilönä. Tärkeänä muutoksena suomalaisessa jousimetsästyksessä näen sen, kun perustettiin Perinnejousimetsästäjien Liitto vuonna 2005. Tämän piti tapahtua perinnejousimetsästyksen tulevaisuuden turvaamiseksi.

SH: Millaista joustia pidät itsellesi sopivimpana metsästyksessä? Entä nuolet?

JU: Suurimman osan ajasta olen ampunut vastakaarijousella, mutta nykyisin moderni, kevyt, nopeaheittoinen ja hiljainen pitkäjousi on pääkalustoni. Nuolena suosin mäntyistä

Juhani ja yhteistyössä münsterinseisoja Larin kanssa tiputettu fasaani.

takakartionuolta, 160 graanin (n. 10 g) kärjen kera. Se lentää suoraan ja sillä on hyvä läpäisykyky. Suurriistanuoli saa olla vähintään 650 graaninen (n. 40 g) ja pienriistalle kelpaa kevyempikin.

Simo Hankaniemi

Yhteistyötä Suomen Jousimetsästäjain Liiton kanssa

Perinnejousimetsästäjain liiton suunnittelema kevään 2014 kaurispukkijahti peruuntui, joten piti keksiä jotain järkevää tekemistä toukokuulle. Päätimme jatkaa edellisenä syksynä aloittamaamme Salmijärven jousimetsästysalueen leiripaikan kunnostusta talkoiden merkeissä. Mukaan talkoisiin kutsuttiin myös Suomen Jousimetsästäjain Liitto, onhan alue yhteiskäytössämme.

SH: Olet osallistunut moniin ampumakilpailuihin, mikä niistä on jäänyt erityisesti mieleen ja miksi?

JU: En voi mitenkään ohittaa vuoden 1973 Suomen mestaruutta, koska silloin nyljin monen kovan kaverin ”päänahan”. Nykyisin koen kilpailut lähinnä sosiaalisina tapahtumina.

SH: Millaisia periaatteita sinulla on jousimetsästyksessä? Millaiset rajat asetat itsellesi?

JU: Turvallisuus, eettisyys ja riistan kunioittaminen ovat tärkeitä kaikessa metsästyksessä. Ammun vain varmoiksi kokemistani tilanteista ja suurriistan kohdalla ampumaetäisyyteni on alle 18 m.

SH: Miten haluaisit kehittää suomalaista jousimetsästystä?

JU: Jousimetsästäjillä tulisi olla kirjallinen tenni, koska silloin heidän olisi perehdyttävä tarkemmin jousimetsästyksen taitoon. Pelkkä ampumakoe ei takaa, että metsästäjä osaa tehdä asiat oikein, varsinkin suurriistan pyynnissä.

PML:n ja SJML:n yhteisjahdin osallistujia Salmijärven metsästysalueella Sievissä 2014.

Yhteisjahti jousimetsästysalueella

Talkoissa oli keskusteltu yhteisen metsästysalueemme käytön lisäämisestä ja yhteisjahdin järjestämisestä liittojen kesken. Kesällä SJML:n suunnalta tiedusteltiinkin jahdin järjestämisestä, ja koska meidän puolestamme idea oli loistava, aloitimme tulevan jahdin järjestelyt.

Jahtiiviikonlopuksi 27.–28.9. säätiedotus ei luvannut hyvää maastomajoitusta silmällä pitäen. Paikalle saapui kuitenkin 11 jousimetsästäjää PML:n ”voittaessa” 7–4. Jahti sujui hyvässä yhteishengessä, vaikka välillä vihmoi vettä taivaan täydeltä, ja tuuli yltyi myrskylukemiin. Muutama ampumatilanne saatiin aikaiseksi, mutta reppuun asti ei riistata saatu.

Viikonloppu oli kuitenkin varsin onnistunut, olihan meillä nyt pää auki tulevia yhteisiä tapahtumia silmällä pitäen. Syksyllä 2015 järjestetään ”Yhteisjahti 2”. Savottakamppa on varattu liittojen yhteiseen

käyttöön ja sinne mahtuu yli 30 majoittujaa. Tervetuloa jousityypistä riippumatta.

Pekka Anttonen

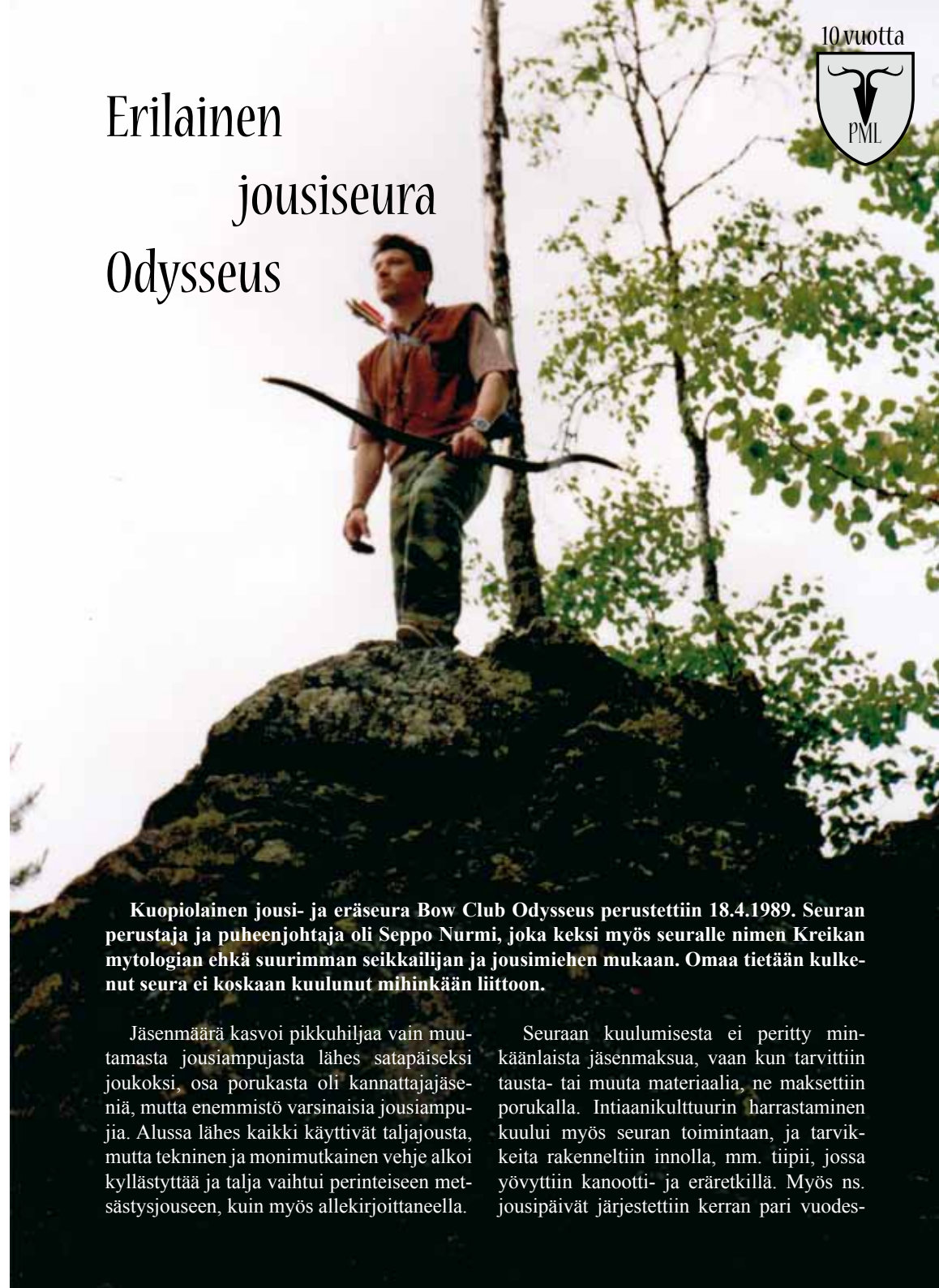
Lisää jousimetsästystietoa netissä:

www.perinnejml.fi

Erilainen jousiseura Odysseus

Kuopiolainen jousi- ja eräseura Bow Club Odysseus perustettiin 18.4.1989. Seuran perustaja ja puheenjohtaja oli Seppo Nurmi, joka keksi myös seuralle nimen Kreikan mytologian ehkä suurimman seikkailijan ja jousimiehen mukaan. Omaa tietään kulkenut seura ei koskaan kuulunut mihinkään liittoon.

Jäsenmäärä kasvoi pikkuhiljaa vain muutamasta jousiampujasta lähes satapäiseksi joukoksi, osa porukasta oli kannattajajäseniä, mutta enemmistö varsinaisia jousiampujia. Alussa lähes kaikki käyttivät taljajousta, mutta tekninen ja monimutkainen vehje alkoi kyllästyttää ja talja vaihtui perinteiseen metsästysjouseen, kuin myös allekirjoittaneella.

Seuraan kuulumisesta ei peritty minikäänlaista jäsenmaksua, vaan kun tarvittiin tausta- tai muuta materiaalia, ne maksettiin porukalla. Intiaanikulttuurin harrastaminen kuului myös seuran toimintaan, ja tarvikeita rakenneltiin innolla, mm. tiippi, jossa yövyttiin kanootti- ja eräretkillä. Myös ns. jousipäivät järjestettiin kerran pari vuodes-

Bow Club Odysseuksen kesäleirin osanottajat yhteiskuvassa Vehmersalmella 1993.

sa, joilla kävi myös vierailevia tähtiä kuten PML:n hallituksessakin myöhemmin vaikuttaneet Hankaniemen Simo, Kokkisen Pete ja Koiviston Ilja (joka rikkoi siellä myös ensimmäisen jännejousensa tauluammunnassa).

Ei kilpailua

Yhtenä seuran tärkeimpänä periaatteena oli kilpailemattomuus. Oli rentoa ja miele-

Seppo Nurmi, Pekka Kettunen ja Make Meklin Odysseuksen tiipiin edessä Ähtärin erämessuilla.

kästä harrastella, kun ei tarvinnut ajatella, että onko joku ”parempi” ampuja kuin toinen. Odysseus järjesti myös useita esittelytilaisuuksia vuosien varrella ja muutamilla messuillakin käytiin kertomassa ”sanaa” eteenpäin. Mutta jostain syystä vuosien kuluessa eteenpäin jäsenmäärä alkoi vähentyä. Ehkä ihmiset löysivät ”parempia” harrastuksia, ja porukka alkoi hajota. Mutta niin kuin sanotaan: ”Kannettu vesi ei kaivossa pysy”, ja ne joilla oli ja on ”metsäveret suonissa” jatkoivat jousihommia, ehkä kukin tahoiltaan.

Ainakin itselleni tuo aika seuran yhtenä puuhamiehenä oli erittäin antoisaa. Nyt 2000-luvulla edelleen ”karavaani kulkee ja koirat haukkuu”, tällä hetkellä Bow Club Odysseus toimii ainoastaan kahden viimeisen mohikaanin voimin, Meklinin Maken ja meikäläisen. Metsällä käydään ja muutenkin ammuskelemassa. Odysseuksen henki kulkee tiukasti mukana ja legenda nousee tuhasta...

Pekka Kettunen

Odysseuksen vieraana

Kuulin Odysseuksesta Simo Hankaniemeltä kesällä 1993. Simo ja Petri Kokkinen olivat tehneet jousia jo vuosia pienen intiaaniharrastajaporukan keskuudessa. He olivat kuulleet, että Kuopiossa joustouhuja puuhasi iso porukka Seppo Nurmen johdolla.

Petri Kokkinen (vas.), Simo Hankaniemi, Ilja Koivisto, Seppo Nurmi ja Pekka Kettunen Vehmersalmella 1993.

Olin pari vuotta aikaisemmin tehnyt ensimmäisen primitiivisen jännejouseni, joten lyöttäydyin 15-kesäisenä oppipoikana jousigurujen matkaan. Vietimme pari päivää mukavassa seurassa ampuen ja leirinuotiolta jutustellen. Erityisesti mieleeni jäi toisen nuoren kaverin, Jukka Tuuren tekemä katajainen jännejousi. Omalle jouselleni reissu oli kohtalokas. Kehnosti tilleröidystä jousesta katkesi toinen lapa kesken ammunnan.

Ilja Koivisto

Mukkanuoli

Suomalaista laatua ja ammattitaitoa

”Taiga”
Lasten
pitkäjousi

www.mukkanuoli.fi

sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

0400 704430

Jos nuolet eivät ole löytäneet kohdettaan tai riista on ollut peräti näkymättömissä, on kalastus aina vartenotettava vaihtoehto soppakulhon täyttämiseen. Lasse Holmström näyttää mallia.

Kun Tapio ei suosi: Metsästäjän kalakeitto

Joskus jopa perinnejousimetsästäjät jäävät metsäreissuillansa saaliitta. Jotain olisi kuitenkin syötävä, vaikkei metsä antaisikaan särvintä. Silloin on syytä tehdä kierros järven tai kaupan pakastealtaan kautta ja pistää kalakeitto tulille.

Laita kalaliemi (joko kuutioista tai ruodoista ja päästä keitettyä), viini, sipuli, porkkana, palsternakka ja laakerinlehti kattilaan. Palsternakan tilalla voit käyttää perunaa, maa-artisokkaa tai lehtiselleriä. Kypsennä 20 minuuttia. Fileoi lohi tai paloitele siika sillä aikaa.

Sulata voi toisessa kattilassa ja lisää jauhot. Hämmennä kunnes seos vaalenee, noin 2 minuuttia. Sekoita jauhoseos vihannesliemeen, kiehua. Lisää kalapalat.

Keitä kunnes kalapalat ovat kypsiä. Ole tarkka siian kanssa, koska se murenee helposti ja tuloksena on ruodollinen siikamuhennos. Siikoihin olen tämän vuoksi ripotellut hieman suolaa ennen keittämistä, jotta se maustuu paremmin ja pysyy kasassa sekoittamatta.

Poista laakerinlehti. Lisää kerma ja kuunnenna keitos kiehua. Mausta suolalla, valkopippurilla ja ruohosipulilla.

Keitto on hyvää sellaisenaan, mutta ruisleipä kyytipoikana takaa tuhdin vaikutuksen. Nauti hyvässä seurassa metsäpaistista haaveillessa.

Kalan käsittelystä

Laita ruodoton lohifilee nahkapuoli alapäin leikkuulaudalle ja leikkaa fileointiveitsellä liha irti nahasta. Pilko lohi isoiksi kuutioiksi. Peratun siian laitan poikkileikattuina liemeen ruotoineen.

Sinikka Uusitalo

METSÄSTÄJÄN KALAKEITTO

4–6 annosta

1 l kalalientä
1,5 dl valkoviiniä
1 iso sipuli hienonnettuna
1 porkkana suikaleina
1 palsternakka suikaleina
1 laakerinlehti
45 g voita
2 rkl spelttijauhoja (tai vehnäjauhoja)
400–500 g kalaa
(lohi, siika tai mitä Ahti suo)
2 dl kermaa
tuoretta ruohosipulia hienonnettuna
suolaa
valkopippuria

- AIDAT JA PORTIT
- NOSTO-OVET
- OVIAUTOMATIikka

www.doorteam.fi

Saaliskuvia vuosien varrelta

PML:n saalistilasto 2013 - 2014

Metsästyskaudella 2013–2014 Perinnejousimetsästäjien liiton jäsenet ampuivat yhteensä 20 saaliseläintä perinteisillä jousilla. Saalisilmoituksen palautti 13 jousimetsästäjää. Yleisin saaliseläin oli fasaani ja suurin pahkasika.

Keskimääräinen ampumamatka riistalaukauksissa oli kymmenen metriä matkojen vaihdellessa kolmesta 20:een metriin. Käytetyimmäksi jousen jäykkyydeksi saalislomakkeen palauttaneet ilmoittivat 51–60 paunaa. Pitkäjousi oli käytetyin metsästysväline ilmoituksen palauttaneiden keskuudessa vastakaarijousen ja primitiivijousen jäädessä vähemmistöön. Puu oli käytetyin nuolimateriaali yhtä hiilikuitunuolella ammuttua fasaania lukuunottamatta.

Pekka Anttonen

SAALIS	MÄÄRÄ
FASAANI	8 KPL
PYY	5 KPL
METSÄJÄNIS	2 KPL
HARMAALOKKI	1 KPL
HEINÄSORSA	1 KPL
KETTU	1 KPL
MAJAVA	1 KPL
PAHKASIKA	1 KPL
YHTEENSÄ	20 KPL

**X-TREME
HUNTER**

www.xtremehunter.fi
+358 400 322 802

Jousimetsästys · Metsästysvaatteet · Varusteet · Tarvikkeet

LIITON HALLITUS 2015

Puheenjohtaja, metsästys- ja messuvastaava:

Pekka Anttonen, Sulkava, p. 044 0802920
Email: info@perinnejml.fi

Varapuheenjohtaja, koulutus- ja ulkomaanvastaava:

Sinikka Uusitalo, Sievi, p. 0400 704430
Email: sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

Rahastonhoitaja/ kuvagalleria- ja tuotevastaava:

Tero Anttila, Terälahti, p. 0400 560297
Email: tero.anttila@ppl.inet.fi

Vaistolla päätoimittaja:

Ilja Koivisto, Riihimäki, p. 045 3475322
Email: ilja.koivisto@metsastysmuseum.fi

Jäsen:

Simo Hankaniemi, Turku, p. 041 4638968
Email: simo.hankaniemi@nettikirje.fi

Jäsen:

Sami Repo, Iisalmi, p. 045 3216175
Email: scaniar.repo536@gmail.com

Jäsen:

Henri Enroos, Pirkkala, p. 045 2306802
Email: henri.enroos@gmail.com

Jäsen:

Jarmo Tuhkanen, Siilinjärvi, p. 0400 194069
Email: jarmo.tuhkanen@gmail.com

Sihteeri:

Juhani Uusitalo, Sievi, p. 0400 704430
Email: sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

TOIMIHENKILÖT

Internetvastaava:

Matias Anttonen, Sulkava, p. 050 5277913
Email: tere.vaden@uta.fi

JÄSENYHDISTYKSET

Varsinais-Suomen JM ry:

Petri Jalonen
Email: puheenjohtaja.vsjm@gmail.com

Pirkanmaan JM ry:

Jani-Petteri Vienola
Email: jpvienola@dnainternet.net

Pohjois-Karjalan JM ry:

Kimmo Rätty
Email: kimmo.raty@joensuunkriisikeskus.fi

Sievin JM ry:

Juhani Uusitalo
Email: sinikka.uusitalo@mukkanuoli.fi

KAIKKI VARUSTEET jousimetsästyksen

www.pediarchery.fi

puh. (08) 350 4966, 050 557 6476

